



Byrkije nasjonalparkstyre/
Børgefjell nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg:	Byrkije nasjonalparkstyre/Børgefjell nasjonalparkstyre
Møtested:	Fjernmøte ved bruk av epost
Dato:	02.07.2025
Tidspunkt:	09:00

Nasjonalparkstyrets medlemmer bes svare på epost til tore.todas@statsforvalteren.no om forvalters tilrådning støttes eller om det fremmes andre forslag til vedtak.

Frist for tilbakemelding settes til 02.07.2025 kl. 09:00 og protokolleres som møte etter styreleders konklusjon.

24.06.2025
Ellen Schjølberg
styreleder

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
	Styresak		
ST 20/2025	Søknad om dispensasjon fra verneforskrift for innfangning av fjellrev til avlsprogrammet - NINA		2025/7626



Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2025/7626-2

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 24.06.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre	20/2025	02.07.2025

Søknad om dispensasjon fra verneforskrift for innfangning av fjellrev til avlsprogrammet - NINA

Forvalters tilrådning:

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 fatter Børgefjell nasjonalparkstyre følgende vedtak:

- Norsk institutt for naturforskning (NINA) v/ Nina Eide gis dispensasjon fra §3 pkt. 3.1 i verneforskriften for Børgefjell nasjonalpark for innfangning og uttak av fjellrevvalper til avlsprogrammet for fjellrev.
- Dispensasjonen gjelder for perioden 28. juli til 17. august 2025.
- Dispensasjonen gjelder uttak av inntil 3 valper pr. hilokalitet.
- Dispensasjonen gjelder uttak på inntil 2 ulike hilokaliteter.
- Fangsten kan foregå i inntil 72 timer pr. hilokalitet.
- Voksne fjellrev som går i fellen under fangstforsøk, eller valper som av ulike årsaker ikke er de rette individene for avlsprogrammet, skal settes fri på stedet og regnes ikke med i totalen.
- Nina Eide gis fullmakt til å la andre utføre fangsten på sine vegne. Fullmakt til å utføre fangsten skal være skriftlig og vise til denne tillatelsen.
- Tiltaket skal utføres på en mest mulig skånsom måte med hensyn til tamrein og annet dyre- og fugleliv i området.

Begrunnelse:

Gjennomføring av tiltaket innenfor rammen av dispensasjonen med gitte vilkår strider ikke mot vernevedtakets formål og påvirker verneverdiene i liten grad. De angitte vilkårene anses å ha en saklig sammenheng med verneformålet og de hensyn som skal ivaretas, og kan ikke sies å fremstå som særlig tyngende. På sikt anses det som positivt for fjellrevbestanden i Børgefjell at fjellrevbestandene i andre områder styrkes og at den genetiske variasjonen i bestanden øker.

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 1, vern av Børgefjell/Byrkjve nasjonalpark, Grane, Hattfjelldal, Røyrvik og Namsskogan kommuner, Nordland og Nord-Trøndelag.
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Saksopplysninger

Norsk institutt for naturforskning (NINA) v/ Nina Eide søker i brev av 12.06.2025 om dispensasjon fra verneforskriften for Børgefjell nasjonalpark for innfangning og uttak av fjellrevvalper. Det søkes om uttak av inntil 6 valper fordelt på to hilokaliteter (inntil 3 valper pr. hi)

NINA driver avlsstasjonen for fjellrev i Oppdal på oppdrag fra Miljødirektoratet. Avlsstasjonen ble opprettet i 2005 og har som mål å avle frem fjellrev for utsetting i områder der arten er fåtallig eller utdødd. Dette har bidratt sterkt til at arten har bedret status på rødlisten, og avlsprogrammet fungerer også som en buffer mot tap av genetisk variasjon.

På avlsstasjonen er det jevnlig behov for rekruttering av nye avlsdyr, blant annet gjennom innfangning av viltfødte fjellrevvalper. Fangsten er planlagt i Indre Troms, Børgefjell eller Blåfjella/Hestkjølen/Skjækerfjella. Disse delbestandene har lavt slektskap med dagens avlsdyr og kan derfor tilføre viktig genetisk variasjon til avlsbesetningen. I tillegg søker NINA om tillatelse til fangst av fjellrevvalper for translokering. Dette innebærer at valpene fanges og holdes ved avlsstasjonen på samme måte som avlsdyr, men at de settes ut igjen kommende vinter sammen med øvrige fjellrever fra avlsprogrammet. Hensikten med translokering er å øke overlevelsen hos valpene og bidra til genetisk variasjon i mottakende delbestander.

For å gjennomføre tiltaket kreves det dispensasjon fra flere regelverk:

- Miljødirektoratet har gitt tillatelse til fangst, flytting og utsetting av fjellrevvalper etter viltforskriften.
- Miljødirektoratet har gitt tillatelse til fangst, flytting og utsetting av fjellrevvalper etter forskriften om fjellrev som prioritert art, jf. naturmangfoldloven § 24 femte ledd.
- Det må foreligge nødvendige tillatelser fra Mattilsynet.
- Det må foreligge dispensasjon fra verneforskriften for Børgefjell nasjonalpark for fangst, flytting og utsetting av fjellrevvalper (denne saken)

Nasjonalparkstyret innvilget søknad om bruk av helikopter for transport ifb. med tiltaket i møte den 10.06.25, her det ble også orientert om at det ville komme søknad om dispensasjon for selve innfangningen og uttaket. I vedtaket om bruk av helikopter til transport ble det satt vilkår om at dispensasjon for uttak av fjellrev måtte foreligge før flygning kunne gjennomføres.

Fjellreven er en sterkt truet art (EN) i Norge, og har hatt status som prioritert art siden 2015. I 2024 ble den norske bestanden anslått til om lag 330 voksne individer, med 64 ynglinger. Til tross for en positiv bestandsutvikling de siste årene, blant annet som følge av målrettede bevaringstiltak som utsetting, er bestanden fortsatt liten og fragmentert. Bestanden er ikke levedyktig nasjonalt uten videre tiltak, og det er fortsatt behov for aktiv bestandsforsterkning. I Børgefjell er det ikke gjennomført tiltak for fjellreven, og området fungerer som referanseområde for de områdene hvor det gjennomføres tiltak.

Avlsprogrammet for fjellrev er et sentralt virkemiddel i bevaringsarbeidet. Programmet har som mål både å øke antallet individer i de ulike delbestandene, og å forbedre deres genetiske status gjennom planmessig utsetting av valper. En av de største truslene mot fjellreven er lav bestandsstørrelse, som gjør arten sårbar for forstyrrelser og øker risikoen for innavlsdepresjon. Avlsprogrammet rekrutterer nye generasjoner med avlsdyr fra egen produksjon, men det er også behov for å supplere med dyr fra

naturen for å sikre tilstrekkelig genetisk variasjon i avlsstammen. Miljødirektoratet har i sin saksbehandling vurderer at avlsprogrammet og utsetting av fjellrevvalper er et nødvendig bestandsforsterkende tiltak som bidrar til artens langsiktige overlevelse nasjonalt.

For Børgefjell hvor det ikke gjennomføres tiltak som utsetting og støtteforing kan et uttak på kort sikt antas å ha negativ påvirkning på bestanden, denne effekten vil være avhengig av det totale antall valper som fødes i 2025. Derfor er det viktig at det foreligger en god kartlegging på hilokalitetene med tanke på antall valper før evt. fangst iverksettes. Ved små kull kan det være nødvendig å redusere antallet som fanges inn. En vesentlig andel av valpene må alltid bli igjen i hiet og ikke tas ut.

Hvis tiltakene i avlsprogrammet fortsatt gir positive resultater med økte delbestander og økt genetisk variasjon vil dette være positivt for bestanden i Børgefjellområdet på lang sikt. Økte bestander i andre områder kan medføre innvandring til Børgefjell som supplerer den genetiske variasjonen.

Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12

Ved all offentlig myndighetsutøvelse skal naturmangfoldlovens §§ 8–12 legges til grunn (§ 7). Det foreligger et godt kunnskapsgrunnlag om fjellrevens utbredelse, bestandsstatus og påvirkning ved fangst, transport og utsetting. Samtidig viser kunnskapen at bevaringsutsetting er et nødvendig tiltak for å ivareta den truede arten. På denne bakgrunn vurderes kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkelig (§ 8), og føre-var-prinsippet kommer ikke til anvendelse i denne saken (§ 9).

Fjellreven er en sterkt truet art som er utsatt for en betydelig samlet belastning (§ 10). Avlsprogrammet og eventuell translokering anses som viktige tiltak for å redusere denne belastningen og styrke bestandens levedyktighet. Den forventede påvirkningen på bestanden i Børgefjell vurderes som akseptabel, sett opp mot de positive, bestandsforsterkende effektene tiltakene har for fjellrevbestanden som helhet. § 11 om kostnadene ved miljøforringelse vurderes ikke som relevant i denne saken. § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder ivaretas gjennom vilkår i tillatelsen som sikrer hvordan fangst og håndtering skal gjennomføres

Vedlegg:

Søknad av 12.06.2025 fra Norsk institutt for naturforskning – søknad om dispensasjon fra verneforskriften knyttet til fangst av fjellrev.

Børgefjell nasjonalparkstyre
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Deres ref:
Vår ref: 475.1/2025
Sted: Oslo
Dato: 12.06.2025

Søknad om dispensasjon fra verneforskriften knyttet til fangst av fjellrev

Jeg viser til søknad om dispensasjon for motorferdsel, datert 07.06.2025, kommunikasjon på e-post og deres behandling av denne søknaden under nasjonalparkstyremøte for Børgefjell nasjonalpark 10.06.2025, samt deres kommunikasjon med Marit Doseth, jurist hos Miljødirektoratet.

Det ble i deres forarbeid til behandling av søknaden klart at NINA også trenger dispensasjon fra verneforskriften fra nasjonalparkstyret, knyttet til eventuell fare for forstyrrelse av vilt. Vi søker derfor også om behandling av søknaden i forhold til verneforskriften. Dispensasjoner knyttet til fjellrevforskriften kommer fra Miljødirektoratet.

På oppdrag fra Miljødirektoratet skal NINA hente inn fjellrevvalper til Avlsprogrammet for fjellrev fra opptil to ulike hilokaliteter i Børgefjell. Formålet er å erstatte noen av avlsdyrene på avlsstasjonen og fornye den genetiske sammensetningen der. Av samme grunn er det aktuelt å fange inn noen valper til translokering. Valper til translokering vil holdes på avlsstasjonen for fjellrev og settes ut i januar/februar nest år, samtidig med utsetting av valpene fra avlsstasjonen. Vi søker i år å fange inn valper fra delbestandene i Blåfjellet/Hestkjølen, Børgefjell og Indre Troms. Vi antar at vi vil få bekreftet eventuelle ynglinger av Fjelltjenesten-Statskog som gjennomfører hiovervåkningen på oppdrag fra SNO i uke 29/30. Eventuell fangst er aktuelt i ukene 31/32/33.

Vi planlegger fangst av fjellrevvalper på inntil to hilokaliteter for fjellrev. For gjennomføringen av arbeidet har vi med oss 4-8 burfeller og 2 transportkasser, samt annet feltutstyr. Feller vil bli satt opp på de deler av himatta som fjellrevvalpene oppholder seg mest (max 4 feller per hi) og vi bruker fisk/hundepølse som åte for å lokke valpene inn i fella. Fangstteamet (2-3 personer) ligger i telt minst 300 meter unna, avhengig av terrenget og følger med fellene fra avstand. Målet er å fange inntil 3 valper per hi (én til avlsstasjon, maks to til translokering). NINA har lang erfaring med fangst av fjellrevvalper og vi forventer at innfangningen vil ta mindre enn 24 timer, men skulle det ta lengre tid har vi satt en grense på maksimalt 48 timer effektiv fangst ved en hilokalitet, men 72 timer totalt i område (i tilfelle vi må ligge og vente på vær til å fange rev, dvs. deler av tiden med passive feller). Vår erfaring er at fjellreven vil fortsette å ha tilhold ved hiet etter fangst, selv om selve fangsten medfører noe forstyrrelse. Samtidig er valpene ofte så store ved fangst at det ikke er unormalt at de også benytter sekundærhi i området.

Avlsprogrammet og avlsstasjonen for fjellrev driftes av NINA på vegne av Miljødirektoratet. NINA har derfor de nødvendige tillatelser for fangst og transport av fjellrevene til avlsstasjon fra både Miljødirektoratet og Mattilsynet. Dispensasjon fra «fjellrevforskriften» <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-01-23-60> er under utarbeiding hos Miljødirektoratet.

Vedlagt her, lenke til siste årsrapport fra fjellrevarbeidet i Norge: [Fjellrev i Norge 2024. Tiltak, status og anbefalinger.](#)

Dersom det trengs ytterligere informasjon, ta kontakt på telefon 95 70 43 83, eller ring Craig Jackson prosjektleder for Avlsprogrammet for fjellrev, 46 78 90 30. Undertegnede, sammen med avdelingsingeniør, vil ellers gjennomføre fangsten på vegne av prosjektet.

Med vennlig hilsen,

— Nina E. Eide (Sign.)
Seniorforsker, NINA, Trondheim
nina.eide@nina.no, 95704383

Kopi: Miljødirektoratet, post@miljodir.no